

РЕШЕНИЕ

№ 1666

гр. Варна, 20.12.2022 г.

В ИМЕТО НА НАРОДА

ОКРЪЖЕН СЪД – ВАРНА, III СЪСТАВ, в публично заседание на двадесет и втори ноември през две хиляди двадесет и втора година в следния състав:

Председател: Юлия Р. Бажлева

Членове: Невин Р. Шакирова
мл.с. Александър В. Цветков

при участието на секретаря Елка Н. И.
като разгледа докладваното от Юлия Р. Бажлева Въззивно гражданско дело № 20223100502345 по описа за 2022 година

Производството е по реда на чл.258 и сл. от ГПК .

Образувано е по въззивна жалба на Р. П. К., пълномощника чрез адв. Е. К.- ВАК срещу решение № 2224/06.07.2022г., постановено по гр. дело № 17931/2021г. на ВРС, с което е отхвърлен предявеният от въззивницата срещу И. С. И. иск за заплащане на сумата от 5000 лева, представляваща дължима сума по издаден от И. С. И. в полза на Р. П. К. запис на заповед от 15.06.2021г., обезпечаващ сключен между страните договор за заем от 15.06.2021г. на основание чл.538 ТЗ, ведно със законната лихва, от датата на подаване на заявлението за издаване на заповед за изпълнение до окончателното изплащане на сумата.

Жалбоподателката счита решението за неправилно, постановено в противоречие с материалния и закон, като твърди, че е предоставила сумата от 5000лв. на И. С. И., за да може същата да изплаща задълженията си по договор за банков кредит и между страните е подписан договор за заем от 15.06.2021г. и запис на заповед. Посочва, че с отговора на исковата молба ответницата е признала иска, поради което счита, че първоинстанционният съд неправилно е приложил разпоредбата на чл.237, ал.3 ГПК, тъй като признатото от страна на ответника право не противоречи на закона и добрите нрави. Излага, че не съществува пречка ответницата да признае, че ищцата има вземане по силата на договор за заем, като е без значение наличието на пороци в издадената запис на заповед. Излага също, че в настоящото производство е претендирала сумата като дължима на основание сключения между страните договор и възникналото заемно правоотношение.

Въз основа на изложеното настоява за отмяна на обжалваното решение и постановяване на друго, с което да се уважи предявения иск. Претендират се разноси за двете инстанции.

В срока по чл.263 ГПК, въззиваемата страна И. С. И. не е депозира писмен отговор. Не се явява в съдебно заседание и не изразява становище по делото.

При проверка валидността и допустимостта на обжалваното решение, съобразно нормата на чл.269, пр.1 ГПК, съдът не открива пороци, водещи до неговата нищожност или недопустимост. Произнасянето на първоинстанционния съд съответства на заявена осъдителна претенция след отхвърлено заявление за издаване на заповед за изпълнение срещу ответника за вземане,

удостоверено с мениелниел ефеет, поради което правото на иск е упражнено надлежно, съответно производството и решението са допустими. По останалите въпроси, за да се произнесе съдът съобрази следното:

Производството пред ВРС е образувано по повод предявен от Р. П. К. иск по реда на чл.415, ал.1, т.3 ГПК, след отхвърлено заявление по чл.417 ГПК срещу И. С. И. за осъждане на същата да заплати на ищцата сумата от 5000лв., представляваща дължима сума по запис на заповед, подписана на 15.06.2021г. с падеж 15.08.2021г. В исковата молба е посочено, че страните са подписали договор за заем от 15.06.2021г. за обезпечаване на който е издадена и запис на заповед. С нарочна уточняваща молба, след оставяне на производството без движение и в изпълнение на дадени от съда указания от 17.01.2022г. ищцата безпротиворечиво и категорично е уточнила претенцията си като такава основана мениелниелно правоотношение- за заплащане на дължима сума въз основа на запис на заповед

С отговора на исковата молба ответната страна е признала иска и съществуващо между страните правоотношение,ката заявява, че ищцата й е предоставила сумата в размер на 5000лв., за което на 15.06.2021г. е подписала запис на заповед и договор за заем. Към датата на падежа на задължението не е разполагала със средства, с които да върне предоставената сума.

Настоящият състав на въззивния съд, след преценка на становищата на страните, събраните по делото доказателства, по вътрешно убеждение и въз основа на приложимия закон, приема за установено следното от фактическа страна:

Страните не спорят, а и видно от представеният по делото запис на заповед от 15.06.2021г. падежът на задължението по ефекта е определен в текста по два начина – в текстовата част на документа е посочено, че задължението е платимо „на предявяване“, а в последствие е определен падеж на паричното задължение и на определен ден – 15.08.2021г. Строго формалният режим за валидност на записа на заповед, установен от закона, включително за определяне на падежа, съгласно чл. 535, т. 3, вр. чл. 486, ал. 1, вр. чл. 537 ТЗ, налагат извод, че в записа на заповед падежът следва да бъде посочен ясно и по начин, който не буди съмнение и не дава основание за различно тълкуване. Падежът на ценната книга може да бъде определен само по някой от начините в чл. 486, ал. 1 ТЗ - на предявяване, на определен срок след предявяването, на определен ден след издаването или на определен ден. Едновременно съдържание в текста на ценната книга на уговорки „платим на предявяване“ и на конкретно определен ден практически означава, че падежът на ценната книга не е определен по никой от посочените в закона начини и съгл. разпоредбата на чл. 486, ал. 2 ТЗ същата се явява нищожна. Този начин на определяне на падежа води до невъзможност да се фиксира изискуемостта на задължението оттам и началото на давностния срок срещу издателя и другите задължени по ефекта лица, който срок съгл. чл. 531, ал. 1 от ТЗ тече от падежа. При издаден запис на заповед с падеж на определен ден, изискуемостта на задължението настъпва автоматично на определения падеж, без да е необходимо предявяване на ценната книга, а ако падежът е определен „на предявяване“, изискуемостта настъпва със самия акт на предявяване на длъжника. С оглед на изложените съображения, настоящият състав на съда намира, че процесния запис на заповед е нередовен от външна страна, поради което и не удостоверява валидно поето мениелниелно задължение.

При липса на валидно поет мениелниелен дълг, съдът не следва да изследва въведеното от ищеца обезпечено с ценната книга каузално правоотношение. Съдът дължи произнасяне по предмета на спора така както е въведен от ищеца с исковата молба чрез посочване на фактите, представляващи основание за заявените права. Ищцата не е предявила евентуален иск за реално изпълнение на договора за заем или друга претенция, която да произтича от този договор. В случая предявеният иск е по чл.583 ТЗ за заплащане на дължима от издателя на поемателя на сума по издаден запис на заповед, както е уточнила ищцата и с изрична молба, поради което съдът дължи произнасяне по това искане и относно съществуването на задължение по този запис на заповед. Въведеното каузално правоотношение може да бъде разгледано само при наличие на редовна ценната книга, но и в този случай съдът се произнася относно съществуването на вземане по ефекта. Разпоредбите, уреждащи съдържанието на записа на заповед са с императивен характер, поради което за приложението им съдът следи служебно/ т. 1 на ТР № 1/09.12.2013 г. по т. д. № 1/2012 г. на ОСГТК на ВКС/. Затова и признанието на иск относно право, което не съществува не ангажира съда. Съгласно разпоредбата на чл. 237, ал. 1 от ГПК, когато ответникът признае иска, по искане на ищеца съдът прекратява съдебното дирене и се произнася с решение съобразно признанието, като съдът е длъжен и да изследва на база събраните доказателства, дали не са

налице отрицателните предпоставки визирани в чл. 237, ал.3 от ГПК. Когато признатото право противоречи на закона или на добрите нрави, съответно е признато право, с което страната не може да се разпорежда съдът не може да постанови решение при признание на иска. Съдът въз основа на анализа за събраните по делото доказателства намира, че е налице отрицателната предпоставка на чл.237, ал. 3, т. 1 от ГПК, тъй като признатото право противоречи на закона, тъй като вземането произтича от издаден заповед, който е недействителен и за реквизитите на който в ТЗ са предвидени императивни правни норми, които в случая не са спазени. Поради това и признаването на това вземане противоречи на закона.

Горното обуславя крайния извод на съда, че ищцата не е установила, че е носител на вземането на заявеното от нея основание, поради което предявения иск е неоснователен.

С оглед на горното и предвид съвпадане на правните изводи, до които е стигнал ВРС, с установеното от ВРС по спора от правна страна, решението на първата инстанция следва да бъде потвърдено като правилно и законосъобразно.

Съдът не присъжда разноски по делото, предвид липсата на такова искане от въззиваемата страна, която предвид изхода на спора има право на такива.

Мотивиран от така изложените съображения, Варненски окръжен съд

РЕШИ:

ПОТВЪРЖДАВА решение № 2224/06.07.2022г., постановено по гр. дело № 17931/2021г., по описа на Варненския районен съд.

Решението е окончателно и не подлежи на обжалване по аргумент на чл.280, ал.3, т.1 ГПК.

Председател: _____

Членове:

1. _____

2. _____